

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
15 березня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від «20» березня 2024 р.)*

A43

Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (15 березня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 315 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку педагогічної освіти: інновації, виклики, перспективи». Учасниками конференції розглянуто інноваційні технології у навчанні, викладанні англійської мови та зарубіжної літератури, інтегроване та адаптоване навчання здобувачів освіти, психолого-педагогічні проблеми викладання, навчання та виховання, професійний розвиток майбутнього фахівця, мовна політика та міжнародна співпраця в освіті та науці.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Герцовська Н.О. – канд. філол. наук, доцент;

Розман І.І. – д-р пед. наук, професор;

Теличко Н.В. – д-р пед. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Бопко І.З. – канд. пед. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

вибіркова). Крім того береться до уваги рівень освіти (перший (бакалаврський), другий (магістерський)) та форма навчання (денна, заочна, дистанційна) та ін. [2, с. 78].

Тобто, самостійна робота є складовою навчання, від рівня її організації залежить результативність освітнього процесу, успішність засвоєння студентами навчального матеріалу, ефективність формування професійних умінь і навичок. Вона мотивує студента, зумовлює потребу поглиблення знань з власної ініціативи.

Отож, самостійна робота студента вимагає належного рівня організації, керівництва та контролю з боку викладача, а також – передбачає активність, ініціативність, самостійність самого здобувача вищої освіти, формування навичок самостійної діяльності. Її ефективність та результат визначається рівнем самоорганізації, саморозвитку, здатністю розв'язувати життєві і професійні ситуації.

Список використаних джерел:

1. Котова А. Визначення сутності та змісту самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-03/08kavhei.pdf>
2. Лаврентьєва О. Особливості організації самостійної роботи майбутніх учителів природничих дисциплін. *Теорія і практика організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів*: монографія. кол. авторів / ред. проф. О.А. Коновала. Кривий Ріг: Книжкове видавництво Киреєвського, 2012. 380 с. С. 66 – 93.
3. Організація самостійної роботи студентів / за заг. ред. В.М. Король, В.П. Мусієнко, Н.Т. Токової. Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2003. 216 с.

УДК373.5.015.31:316.61:621.397(477)

О. І. ФЕДЮНІНА

аспірант, викладач-стажист кафедри української мови,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна

ВПЛИВ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ РЕКЛАМИ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДІТЕЙ У ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасне життя неможливо уявити без присутності реклами, яка стала необхідним атрибутом нашого існування. Вона проникає у всі сфери суспільства, впливаючи не лише на економічні відносини, але й на соціальну поведінку, психологічний комфорт та ціннісний вибір.

На сьогоднішній день все більше батьків бентежить питання впливу реклами на розвиток їхніх дітей. Діти багато часу проводять біля телевізора, як у присутності батьків, так і за їх відсутності. Чим більше діти дивляться телевізор, тим менше в них розвинуте творче мислення, оскільки телебачення надає готові, легко інтерпретовані образи. Перегляд телепередач (і реклами, зокрема) заміщає соціально бажані види діяльності (читання, підготовка домашнього завдання чи заняття спортом). Чим більше часу дитина проводить біля телевізора, тим менше часу вона приділяє читанню книг.

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Щодо реклами, то саме реклама продуктів та іграшок – невід'ємна частина того, що бачать діти по телевізору. У середньому дитина бачить понад 50 роликів на день. Оскільки діти особливо легко піддаються дії реклами, то поступово вони починають любити саме ті товари та продукти, що рекламуються. Найбільш дієвим чинником, що завдає шкоди розвитку мови у дітей, треба вважати телебачення, що поглинає все більше часу і у батьків, і у дітей.

Вплив телевізійної реклами на соціалізацію дітей у шкільному віці є значною та складною проблемою. Телевізійна реклама, як один із основних каналів масової комунікації, впливає на формування цінностей, уявлень та поведінки дітей у цьому віці. По-перше, реклама має неабиякий вплив на формування цінностей і уявлень, оскільки діти можуть адаптувати свої цінності під впливом рекламних повідомлень та ролей, які вони бачать на екрані. По-друге, формується споживання звичок. Реклама часто спонукає дітей до споживчої активності, пропонуючи їм товари або послуги, які стають об'єктом бажання. Це може вплинути на їхні споживчі звички та уподобання. Втретє, під впливом реклами спостерігається створення ідеалів та ролей. Реклама може пропонувати дітям ідеали та ролі, які вони можуть намагатися втілити в себе. Це може вплинути на їхнє розуміння самого себе та своєї ролі в суспільстві. Окрім цього, відбувається формування соціальної поведінки. Реклама може впливати на соціальну поведінку дітей, пропонуючи їм певні стереотипи та ідеали, які можуть впливати на їхнє сприйняття та взаємодію з іншими. Таким чином, під впливом реклами відбувається руйнування загальноприйнятих стереотипів, підміна соціальної сфери, інтересів та здатностей особистості, світогляд та ставлення до життя, етичних та естетичних якостей особистості, переконань та установок.

Варто звернути увагу, що на формування особистісних ставлень школярів впливає не так розуміння сенсу реклами, скільки соціальна, психологічна, комунікативна позиція. Тому психологи, вчителі і батьки спроможні змінити тенденцію безконтрольного маніпулювання школярами з боку реклами і навчити дітей адекватному сприйняттю реклами.

Отже, інформаційні технології, зокрема (образи телевізійної реклами) – є потужним засобом впливу на становлення дітей шкільного віку. Тому необхідно створити нову культуру життя з інформаційними технологіями, навчитись користуватися ними, не втрачаючи здатності критично мислити, відчувати, спілкуватися.

Список використаних джерел:

1. Аль-Абабнех Х. А. Психологія реклами як інструмент формування її ефективності. Економіка і регіон. – 2016. – № 2 (57). – С. 48–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2016_2_9 (дата звернення: 02.07.2020).
2. Зазимко О. В. Формування життєвих цінностей в юнацькому віці: психологічні особливості. Вісник Київського національно-економічного університету. – № 4 (84). – 2012. – С. 89-104.

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

3. Корженко К.А., Майковська В.І. Вплив реклами на психологію споживача. Реклама: інтеграція теорії та практики: тези доп. VIII Міжнар. наук.-практ.конф., м. Київ, 21.11.2014, Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – С. 78–80.

4. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР, станом на 03.10.2014, підстава 1322-18. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 02.07.2020).

УДК: 17.022.1-043.83:378.011.3-057.87(043.2

KRZYSZTOF FERUGA

dr, associate professor,
the University of Bielsko-Biała,
the city of Bielsko-Biała,
Poland

FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS IN UNIVERSITY STUDENTS

One of the aspects of the formation of value orientations of higher education students is the influence of the university program, which can include ethical and social aspects, promote the development of civic consciousness, support the development of critical thinking and active citizenship of students. Pedagogical methods of learning, interaction with teachers and fellow students, as well as participation in socio-cultural events can influence the formation of value orientations of students.

In addition, an important part is one's own experience and interaction with different cultural, social and economic contexts, which can contribute to broadening one's horizons and understanding the diversity of values.

The essence of the formation of value orientations of students of higher education is the upbringing and development of personal values, beliefs and moral principles that determine their attitude to learning, self-development, social relations and life in general. This process includes the influence of the educational environment, pedagogical methods and tools, individual experience and sociocultural influences on the formation of students' values and attitudes.

Life-balance is defined as satisfying time investment in different life areas. The tested model posits that self-control is negatively related to conflict frequency and that the latter is negatively related to life-balance. Achievement and well-being value orientations, in turn, should be connected to the degree of self-control and the frequency of goal conflicts [1].

Cultural value emphases shape and justify individual and group beliefs, actions, and goals. Institutional arrangements and policies, norms, and everyday practices express underlying cultural value emphases in societies. For example, a cultural value emphasis on success and ambition may be reflected in and promote highly competitive economic systems, confrontational legal systems, and child-rearing practices that pressure children to achieve. The preference element in cultural value orientations – values as ideals – promotes coherence among the various aspects of culture. Because prevailing cultural value orientations represent ideals, aspects of

РОЗДІЛ 5. МОВНА ПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

Es muss aber unterstrichen werden, durch die ständig wachsende Anzahl der EU - Mitglieder gerät heutige Sprachenpolitik zunehmend in die Kritik.

Trotz aller Schwierigkeiten und Hindernisse, die auf diesem Wege existieren, muss man zweifellos kulturelle Vielfalt der europäischen Sprachen bewahren sowie die EU und deren Bürger mehr funktionsfähig und kontaktfreudig weiter machen.

Zum Erreichen der erwünschten Ergebnisse sollte Folgendes geschaffen werden:

- die Förderung des Sprachenlernens sowie der Sprachenvielfalt in der europäischen Gesellschaft;
- die Förderung einer konkurrenzfähigen und multilingualen Wirtschaftsgemeinschaft;
- der Zugang jedes EU-Bürgers zu bestimmten Rechtsvorschriften, Informationen und Verfahren in seiner Muttersprache [2].

Zum Schluss lohnt sich zu betonen, im Weiteren müssen konsequent bestimmte Maßnahmen auf lokalen, regionalen und nationalen Niveaus getroffen werden, um notwendige Beschlüsse und Regelungen der EU im Bereich der Mehrsprachigkeit in der Praxis zu realisieren. Dafür sollte nicht nur die Europäische Gemeinschaft, sondern auch jeder Bürger der EU verantwortlich sein.

Verzeichnis der Referenzen:

1. URL : <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/de/sheet/142/language-policy> [herunterladen am 14. März 2024].
2. Kommission der Europäischen Gemeinschaften (2005): Mitteilung der Kommission an den Rat, das Europäische Parlament, den Europäischen Wirtschafts- und Sozialausschuss und den Ausschuss der Regionen. Eine neue Rahmenstrategie für Mehrsprachigkeit. Brüssel.
3. Ammon, Ulrich (2003): Sprachenpolitik in Europa – unter dem vorrangigen Aspekt von Deutsch als Fremdsprache (I). Deutsch als Fremdsprache 40/4, 195-209.

УДК 378.015.31:17.022.1:811.161.2(043)

О. І. ФЕДЮНІНА

аспірант, викладач-стажист кафедри української мови,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ

Сьогодні в Україні триває процес соціокультурної трансформації, зокрема зміни групових, індивідуальних цінностей. Потужними чинниками створення нових соціокультурних життєвих стилів стають молодість та високий рівень освіти. Цікава динаміка ціннісних орієнтацій студентства як найбільш освіченої частини сучасної української молоді, його здатність змінювати власну поведінку та свідомість. Ці зміни можуть формуватися як «зсередини», так і «ззовні», зумовлені цілеспрямованим впливом суспільства. Студентство як інтелектуальна еліта суспільства вже завтра багато в чому визначатиме риси інформаційного суспільства. І дуже важливо, чи молодь матиме не лише

РОЗДІЛ 5. МОВНА ПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

високий рівень інтелекту, а й найважливіший людський капітал – моральну позицію. Чи зможуть вони протистояти виклику часу?

Ціннісні орієнтації визначають духовний стрижень людини, виражають його ставлення до світу і до самого себе, впливають на спрямованість і зміст соціальної активності, наповнюють життя змістом, перетворюють культурні цінності на стимули та мотиви практичної поведінки, є системотворчим елементом світогляду.

На сьогоднішній день рівень духовно-ціннісних орієнтацій значно знижений. Останні десятиліття наша країна переживає глибоку кризу, яка охопила всі сфери суспільного життя. Відбувається становлення іншої соціальної системи. В умовах сучасної молоді формуються зовсім невизначені, розмиті і нестійкі ціннісні позиції. У пошуках шляхів виходу з цього кризового стану в суспільній свідомості укорінюється думка, що необхідне формування духовного базису нації. Ідея духовного виховання набуватиме історично об'єктивного сенсу для України, забезпечуючи духовну безпеку країни та стаючи запорукою національної безпеки.

Яка ж роль мови у цьому напрямі? Мова є духовним стрижнем будь-якої нації. З огляду на це завойовники всіх часів прагнули позбавити підкорені народи їхньої мови, бо, як відомо, у народу та в його промові одне життя та одна смерть. В історії є численні приклади, коли зі зникненням мови народ зникав. І навпаки, зберігаючи рідну мову, народ зберігає себе.

Отже, мова, будучи засобом спілкування, пізнання, обміну інформацією, передачі досвіду, виступає найбільш ефективним знаряддям набуття усіх суспільно значимих компетенцій, формування ціннісних орієнтацій студентів. Водночас мова як знакова система окремого суспільства є невід'ємною складовою нації, ознакою її самобутності, засобом державотворення, збереження й розвитку культури. В освітньо-виховному процесі мова виступає обов'язковою умовою розвитку інтелектуального, культурного й творчого потенціалу особистості, критерієм її соціалізації. Світогляд, загальна культура, моральність людини трансформуються в ході життєдіяльності в конкретні моделі поведінки й мовлення. Зважаючи на це метою нашої статті є висвітлення значення мови в загальнокультурному, моральному й національно – патріотичному вихованні студентської молоді. Важливо переконувати нинішніх студентів, які незабаром увійдуть до лав фахівців різних суспільно-виробничих сфер, української інтелігенції, у необхідності дбати про культуру мовлення, вдосконалювати й збагачувати його, прищеплювати у молоді усвідомлення того, що культура мови – показник загальної культури, освіченості людини, її візитівка.

Список використаних джерел:

1. Абрамчук О. В. Роль занять з мови у підготовці майбутніх інженерів / О.В. Абрамчук, Т. Ю. Іванець // Гуманізм та освіта : VIII Міжнародна науково-практична конференція.-Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2006/06aovpmi.php>.

РОЗДІЛ 5. МОВНА ПОЛІТИКА ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

2. Гриценко Т. Розвиток мовної особистості у технічних ВНЗ / Т. Гриценко // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах : Збірник наукових праць Національного авіаційного університету. - 2009. - Вип.17.- С. 162-172.

3. Єршова Л. М. Мовний патріотизм у змісті українського виховного ідеалу / Л.М. Єршова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2013.- № 69.- С. 79-83.

4. Кульчицький В. І. Проблема рідномовної компетенції в структурі духовно-практичної діяльності особистості / В. І. Кульчицький // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. -2011. -№ 59. - С. 68-71.

5. Кучина К. О. Становлення ціннісних орієнтацій як актуальне завдання морального виховання / К. О. Кучина. - Режим доступу : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vypl61/kuchina_k.o..pdf.

6. Масенко Л. Т. Мова і свідомість / Л. Т. Масенко // Український смисл : науково-популярний лінгвокультурологічний щоквартальник. - 2008. - № 1-2. - С. 38-54.

7. Плотникова Л. Ф. Українська мова як один із головних чинників побудови цивілізованої держави / Л. Ф. Плотникова // Гуманізм та освіта : VIII Міжнародна науково-практична конференція.- Режим доступу : <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2006/txt/06pllpd.php>.

8. Селігей П. О. Мовна свідомість : структура, типологія, виховання / П. О. Селігей // НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. - К. : Вид. дім «Києво - Могилянська академія», 2012. - 118 с.

9. Столяренко О. В. Пошук шляхів підвищення ефективності гуманістичного виховання молоді / О. В. Столяренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : педагогіка і психологія. - 2014. - Вип. 42. - Ч. 2. - С. 43-47.

УДК 378.14; 371:004

С.О.ЗУБИК,
здобувач третього (докторського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
Ужгород, Україна

ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Швидкий розвиток інформаційних та телекомунікаційних технологій в освітній сфері дозволяє відкривати нові можливості та нові погляди на освітній процес. Інформаційні та телекомунікаційні технології (ІТТ) набули масового поширення як серед закладів середньої освіти, так і закладів вищої освіти [4].

Впровадження ІТТ у наше життя та сферу освіти необхідне для оптимізації життєвих та робочих процесів. Спрощення і скорочення алгоритму деяких процесів у вигляді ІТТ включає і себе прискорення даних процесів, що у свою чергу веде до підвищення рівня працездатності всього суспільства. Різні сучасні засоби ІТТ, що застосовуються в освітніх процесах, дозволяють розширювати кругозір здобувачів освіти, набувати навичок роботи тим чи іншим способом та засобом даних технологій.

Для сучасного педагога має бути звичайною справою використання мережі Інтернет, робота з електронною поштою, виконання та розміщення

Наукове електронне видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ІННОВАЦІЇ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

15 березня 2024 року

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції**

Головний редактор: *Щербан Тетяна Дмитрівна*

Відповідальні за випуск: *Гоблик Володимир Васильович
Герцовська Наталія Олексіївна
Розман Ірина Іллівна
Теличко Наталія Вікторівна*

Технічний редактор: *Бопко Ігор Зіновійович*

Верстка: *Максютова Олена Володимирівна*

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. аркушів – 20,4

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600
тел./факс (03131) 2-11-09, 3-13-43